

"Migranten en vluchtelingen dagen ons uit. Het antwoord van het Evangelie van Barmhartigheid".

Geliefde Broeders en Zusters,

In de bul tot afkondiging van het Buitengewoon Jubileum van de Barmhartigheid merkte ik op dat "er ogenblikken zijn, waarop wij met nog meer aandrang geroepen worden de blik gericht te houden op de barmhartigheid om zelf metterdaad meer teken te worden van het handelen van de Vader" (Misericordiae Vultus, 3). Gods liefde bedoelt zich te richten tot iedere mens, niemand uitgezonderd. Zij die de omhelzing van de Vader verwelkomen, worden daardoor zelf vele open armen en omhelzingen, en stellen iedere mens in staat zich geliefd te weten gelijk een kind, en zich thuis te voelen als deel van de ene mensenfamilie. Gods vaderlijke zorg strekt zich uit tot iedere mens, zoals de zorg van een herder voor zijn kudde: die zorg is in het bijzonder gericht op de noden van de schapen, die gewond, afgemat of ziek zijn. Jezus zei ons dat de Vader zich bukt om diegenen te helpen, die overmand zijn door fysieke of morele armoede; hoe ernstiger hun situatie, des te krachtiger wordt Zijn goddelijke barmhartigheid geopenbaard.

In onze tijd is migratie wereldwijd groeiende. Vluchtelingen en mensen die hun huis ontvluchten, vormen een uitdaging voor individuen en gemeenschappen en hun traditionele leefwijzen; soms verstoren zij de culturele en sociale denkwerelden die zij tegenkomen. Steeds vaker worden de slachtoffers van geweld en armoede, die hun vaderland verlaten, gedurende hun reis richting de droom van een betere toekomst door mensensmokkelaars geëxploiteerd. Als zij de ontberingen en verschrikkingen van hun tocht overleven, dan stuiten zij op verborgen wantrouwen en angst. Tenslotte krijgen zij te maken met een gebrek aan duidelijke en praktische procedures, die de toelating van migranten regelen en die voor korte of lange termijn voorzien in integratieprogramma's, die rekening houden met de rechten en plichten van eenieder. Meer als in het verleden verontrust in onze dagen het Evangelie van barmhartigheid onze gewetens: verhindert het ons het lijden van andere mensen maar voor lief te nemen en laat het ons een manier van reageren zien welke, gegrond in de goddelijke deugden van geloof, hoop en liefde, zich in de praktijk vertaalt in werken van geestelijke en lichamelijke barmhartigheid.

Tegen het licht van deze feiten heb ik voor de Wereld Dag van Migranten en Vluchtelingen 2016 als thema gekozen: "Migranten en Vluchtelingen dagen ons uit. Het antwoord van het Evangelie van Barmhartigheid." Migratiebewegingen zijn nu een structurele werkelijkheid, en het moet allereerst onze zaak zijn de hedendaagse noodsituatie aan te pakken door het aanbieden van beleidsprogramma's, welke zich richten op de oorzaken van migratie en de daarbij optredende verschuivingen, inclusief de gevolgen ervan op de opbouw van gemeenschappen en volkeren. Dagelijks wordt de internationale gemeenschap geconfronteerd met de tragische verhalen van miljoenen mannen en vrouwen, zijnde het resultaat van het uitbreken van onaanvaardbare humanitaire crises in verschillende delen van de wereld. Onverschilligheid en stilzwijgen leiden tot medeplichtigheid steeds wanneer wij toekijken, als mensen sterven door verstikking, honger, geweld en schipbreuk. Of het nu gaat over grote of kleine aantallen, het zijn altijd tragedies ook indien een enkel menselijk leven verloren gaat.

Migranten zijn onze broeders en zusters, op zoek naar een beter leven, ver weg van armoede, honger, uitbuiting en de oneerlijke verdeling van de opbrengsten van onze planeet, welke bedoeld zijn om op billijke wijze te worden gedeeld onder allen. Is het niet ons aller wens om een beter, fatsoenlijker en welvarender leven te delen met degene die ons lief zijn?

Op dit moment van de geschiedenis van de mensheid, welke getekend wordt door omvangrijke migratiebewegingen, is menselijke identiteit geen onbelangrijke kwestie. Zij die gaan migreren, worden gedwongen enkele van hun eigenschappen, welke hun eigen persoon onderscheiden, te veranderen, en ook degenen die hen verwelkomen worden, of zij willen of niet, tot verandering gedwongen. Hoe kunnen wij deze veranderingen niet als belemmering voor echte ontwikkeling ervaren, maar juist als mogelijkheden tot authentieke menselijke, sociale en geestelijke groei: een groei die juist die waarden eerbiedigt en bevordert, die ons steeds humaner maken en ons helpen een evenwichtige relatie te beleven met God, met anderen en met de schepping?

De aanwezigheid van migranten en vluchtelingen vormt een serieuze uitdaging voor de verscheidene hen ontvangende gemeenschappen. Deze gemeenschappen krijgen te maken met nieuwe situaties, welke ernstig ongemak kunnen veroorzaken, tenzij zij op passende wijze worden gemotiveerd, aangestuurd en geordend. Hoe kunnen wij er voor zorgen, dat integratie zal leiden tot wederkerige verrijking, voor gemeenschappen positieve perspectieven zal bewerkstelligen en gevaar van discriminatie, rassenhaat, extreem nationalisme of vreemdelingenhaat zal voorkomen?

De bijbelse openbaring dringt ons ertoe de vreemdeling te verwelkomen; zij vertelt ons dat, als wij zo handelen, wij onze deuren openen naar God en dat wij in de gezichten van anderen het gelaat van Christus zelf zien. Vele instellingen, verenigingen, bewegingen en groepen, diocesane, nationale en internationale organisaties ervaren het wonder en de vreugde van het feest van de ontmoeting, van het met elkaar delen en van de onderlinge solidariteit. Zij hebben de stem van Jezus Christus gehoord: "Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop (Openbaring 3, 20). Toch blijven er debatten plaatsvinden over de voorwaarden voor, en de te stellen grenzen aan de toelating van migranten, niet alleen op het niveau van de nationale

politiek, maar ook in sommige parochiegemeenschappen, die hun traditionele rust bedreigd zien.

Hoe kan de Kerk, geconfronteerd met deze kwesties, zich niet laten inspireren dan door het voorbeeld en de woorden van Jezus Christus? Het antwoord van het Evangelie is de barmhartigheid.

Allereerst is barmhartigheid een gave van God de Vader, die is geopenbaard in de Zoon. Gods barmhartigheid brengt vreugdevolle dankbaarheid te weeg voor de hoop, die voor ons oplicht in het geheim van onze verlossing door het bloed van Christus. Barmhartigheid voedt en versterkt saamhorigheid met anderen als een noodzakelijk antwoord op Gods genadevolle liefde, "welke in ons hart is uitgestort door de Heilige Geest" (Rom. 5, 5). Ieder van ons draagt verantwoordelijkheid voor zijn of haar naaste: wij zijn de herders van onze broeders en zusters, waar zij ook verblijven. Zorg voor het bevorderen van goede verhoudingen met anderen en het vermogen om vooroordeel en vrees te overwinnen, zijn wezenlijke bestanddelen voor het bevorderen van de cultuur van de ontmoeting, waarin wij niet alleen bereid zijn om te geven, maar ook van anderen te ontvangen. Inderdaad, gastvrijheid groeit van geven en ontvangen tezamen.

Vanuit dit gezichtspunt is het belangrijk migranten niet slechts te zien aan de hand van hun legale of illegale status, maar boven alles als mensen, wier waardigheid dient te worden beschermd en die in staat zijn bij te dragen aan vooruitgang en algemeen welzijn. In het bijzonder is dit het geval, wanneer zij op verantwoorde wijze hun verplichtingen opnemen ten opzichte van degenen die hen ontvangen, met eerbied voor het materiële en geestelijke erfgoed van het gastland, in gehoorzaamheid aan zijn wetten en met bereidheid een helpende hand te bieden. Migratiebewegingen kunnen niet worden versmald tot hun dimensie van politiek en wetgeving, hun economische gevolgen en het dicht naast elkaar bestaan van verschillende culturen op één grondgebied. Al deze factoren vervolledigen de bescherming en bevordering van de menselijke persoon, de cultuur van de ontmoeting en de eenheid der volkeren, terwijl het Evangelie van de barmhartigheid inspireert en aanzet tot wegen om heel de mensheid te vernieuwen en te herscheppen.

De Kerk staat aan de zijde van al diegenen, die werken aan de verdediging van het recht van eenieder om met waardigheid te leven, op de allereerste plaats door uitoefening van het recht om niet te emigreren en bij te dragen aan de ontwikkeling van het eigen geboorteland. Dit proces dient bij voorbaat de noodzaak in te houden om die landen te ondersteunen, die door migranten en vluchtelingen worden verlaten. Zo wordt aangetoond dat solidariteit, samenwerking, onderlinge afhankelijkheid op internationaal niveau alsmede de rechtvaardige verdeling van de goederen van de aarde wezenlijk zijn voor meer beslissende inspanningen. Dit in het bijzonder in streken waar migratiebewegingen beginnen, om die onevenwichtigheden weg te nemen die mensen, hetzij individueel hetzij collectief, er toe brengen hun eigen natuurlijke en culturele leefwereld te verlaten. In ieder geval is het noodzakelijk om, zo mogelijk in de vroegste stadia, de uitstroom van vluchtelingen en een uittocht als gevolg van armoede, geweld en vervolging te voorkomen.

Ook moet de publieke opinie op correcte wijze worden gevormd, niet in het minst om ongegronde angst en speculaties ten koste van migranten te voorkomen.

Niemand kan beweren onverschillig te staan ten opzichte van nieuwe vormen van slavernij, opgelegd door criminele organisaties die mannen, vrouwen en kinderen kopen en verkopen als dwangarbeiders in de bouwsector, landbouw, visindustrie en andere markten. Hoe veel minderjarigen zijn nog steeds gedwongen om als kindsoldaten in legeronderdelen te vechten! Hoe veel mensen zijn slachtoffer van orgaanhandel, gedwongen bedelarij en seksuele uitbuiting!

Hedendaagse vluchtelingen zijn op de vlucht voor dergelijke jammerlijke misdaden, en zij doen een beroep op de Kerk en op de menselijke gemeenschap opdat zij in de uitgestrekte handen van die hen opvangen, het gezicht kunnen zien van de Heer, "de Vader vol ontferming en de God van alle vertroosting" (2 Kor. 1, 3).

Dierbare broeders en zusters, migranten en vluchtelingen! In het hart van het Evangelie van de barmhartigheid zijn de ontmoeting met, en de aanvaarding door anderen verweven met de ontmoeting en de aanvaarding van God zelf. Anderen verwelkomen betekent God in persoon verwelkomen! Laat u niet beroven van de hoop en levensvreugde, geboren uit uw ervaring van Gods barmhartigheid, zoals overduidelijk naar voren komt in de mensen die u ontmoet op uw wegen. Ik vertrouw u toe aan de Maagd Maria, Moeder van de migranten en vluchtelingen, en aan de heilige Jozef die de bitterheid van emigratie naar Egypte meemaakten. Aan hun voorspraak vertrouw ik ook degenen toe, die zoveel inspanning, tijd en middelen investeren in de pastorale en sociale zorg voor migranten. Van harte verleen in u allen mijn Apostolische Zegen.

Vanuit het Vaticaan, 12 september 2015,
Gedachtenis van de Heilige Naam van Maria

Franciscus